

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 2 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

A1. Περίληψη

Βασικά σημεία:

Διαχρονική η υποδούλωση των γυναικών

- δε θεωρούνται ανθρώπινα όντα («αρνούνται σε αυτές ανθρώπινη αξία»)
- προορισμένες μόνο να γεννήσουν απογόνους/ να διαιωίσουν το ανθρώπινο είδος («κατώτερα πλάσματα φτιαγμένα για να εξυπηρετούν την αναπαραγωγή»)
- δέχονται βιαιοπραγίες , τις εκμεταλλεύονται όσο καμία άλλη κοινωνική τάξη («βία και εκμετάλλευση, που όμοιά της δεν έχει υποστεί καμία άλλη ομάδα ανθρώπων»)
- συνηθισμένη εκδήλωση η βιαιότητα, αν και παράνομη στις δυτικές κοινωνίες («Σε πολλά μέρη...καθημερινή πρακτική»)
- φαινόμενα κακοποίησης όπως: βιασμός, ενδοοικογενειακή βία , σεξουαλική κακοποίηση , υποτιμητικές συμπεριφορές («Τα φαινόμενα...είναι»)

ΘΕΜΑ Β

B1.

1. γ
2. γ
3. β
4. β
5. α

B2. προφανώς: διαρθρωτική λέξη που δηλώνει βεβαιότητα, έμφαση , κάτι το οποίο είναι από όλους αποδεκτό. Με τη διαρθρωτική αυτή λέξη επιβεβαιώνεται η άποψη που διατυπώθηκε στην προηγούμενη περίοδο ότι σύμφωνα με τον «φεμινισμό της διαφοροποίησης» υπάρχουν διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών .

όμως: δηλώνεται αντίθεση . Η αρθρογράφος δηλώνει ότι παρά τις διαφορές των δύο φύλων άνδρες και γυναίκες δεν παύουν να είναι άνθρωποι με επαγγελματικές ιδιότητες (εκπαιδευτικός), ενασχολήσεις- ενδιαφέροντα (ορειβάτης, κηπουρός), άνθρωποι που δρουν.

δηλαδή: δηλώνεται επεξήγηση. Η αρθρογράφος επεξηγεί την προηγούμενη άποψη της επισημαίνοντας ότι οι γυναίκες είναι άνθρωποι με ποικίλες δραστηριότητες και όχι κυρίως γυναίκες που απλά έχουν διάφορες δραστηριότητες.

επειδή: δηλώνεται αιτιολόγηση. Αιτιολογείται η άποψη των νεοφεμινιστριών ότι οι γυναίκες είναι διαρκώς «εν δυνάμει» θύματα κακοποίησης , επειδή είναι απλά γυναίκες.

ώστε: δηλώνεται αποτέλεσμα . Η εξίσωση «είμαι γυναίκα» άρα «είμαι θύμα» έχει ως αποτέλεσμα να θεωρείται τιμητικό το να είσαι θύμα (ως γυναίκα) , μια ιδεολογία που εκφράζεται ως «πάθος για θυματοποίηση»

B3.

α.

Ευαισθητοποίηση → 1) συγκινησιακά φορτισμένος λόγος: « δεν συγκινούν», « με ενοχή στη μεγαλύτερη αδικία που υπήρξε από καταβολής κόσμου», «αμέτρητες γυναίκες θύματα»

2) υποτακτική έγκλιση : «δεν μπορεί παρά να αναλογιζόμαστε.../ να συμπονούμε»

3) α' πληθυντικού: «αναλογιζόμαστε», «συμπονούμε», «οραματιζόμαστε»

4) προσωποποίηση «ημέρες μνήμης δεν συγκινούν»

β.

α' μέρος: φεμινισμός κλασικός ως χαρούμενο κίνημα που προτρέπει γυναίκες να επικεντρώνονται στην μεταβολή χαρακτηριστικών που δυνατόν να μετατρέψουν.

β' μέρος: νεοφεμινισμός που εμμένει στην αιτιοκρατική θεώρηση σχετικά με τον προκαθορισμένο ρόλο του ατόμου στην κοινωνία με κριτήριο το φύλο του.

Λειτουργία αντίθεσης

→ έμφαση στο διαμετρικά αντίθετο περιεχόμενο – ιδεολογία κλασικών φεμινιστών – νεοφεμινιστών.

→ καταγγέλλει την επικέντρωση του νεοφεμινισμού στις θεωρίες περί ταυτότητας φύλου.

→ προτρέπει τα άτομα να υιοθετήσουν το υγιές περιεχόμενο της κλασικής φεμινιστικής ιδεολογίας.

ΘΕΜΑ Γ

Συναισθηματική κατάσταση του ήρωα

- απογοήτευση λόγω της απώλειας εργασίας του (με σούταραν...αλεξιπτώτο τους)
- άγχος για την αποκάλυψη της αλήθειας στη γυναίκα του (αναρωτιόμουν...να φανώ άντρας...το)
- ντροπή: (γιατί πάνε...ακόμα κρύβομαι)
- δειλία («τι σόι άνδρας είναι αυτός που κρύβεται από τη γυναίκα του)
- σύγχυση : μόνο γυροφέρνω... ώρες ολόκληρες
- αμφιβάλλει για τον "ανδρισμό" του . νιώθει ότι δεν μπορεί να αντεπεξέλθει στην κατάσταση όπως θα έκανε ο " σωστός άντρας" ότι δεν αντεπεξέρχεται στο στερεότυπο του "άντρα". Νιώθει πικρία, απόγνωση, ματαιώση, συναισθηματικό βάρος → Κρίση ταυτότητας.

Κειμενικοί δείκτες:

Επανάληψη : «πρακτικά» , « οι αληθινοί άντρες» (παράγρ. 3) → ένταση , συναισθηματική φόρτιση

Πρωτοπρόσωπη αφήγηση, Ομόδηγητικός αφηγητής → έντονα εξομολογητικό ύφος

ΑΣύνδετο σχήμα → «να φανώ άντρας...μάτια», « Παρασκευή... κλειστή»

Παρομοίωση: «οι σταγόνες έσκαγαν. ..σαν αλεξιπτωτιστές...»

Αφηγηματικό σχόλιο: «μα είναι τώρα όνομα αυτό για γυναίκα»

Μεταφορά: « δεν αναχαράζουν τα περασμένα ; , «δεν κολλάνε στο παρελθόν» , «
έχουν τετράγωνο μυαλό και τρίγωνη καρδιά»

Εσωτερικός μονόλογος: (« αναρωτιόμουν...να τη βάλω...πολύ ακόμα»)

ΘΕΜΑ Δ

Προσφώνηση

1^ο ζητούμενο:

(ιδιωτικός χώρος)

1. Οι παραδοσιακοί ρόλοι άντρα και γυναίκας στο πλαίσιο της οικογένειας, αναφορικά με την κατανομή των ευθυνών και εργασιών, ελάχιστα έχουν διαφοροποιηθεί. Επειδή η γυναίκα έχει ενταχθεί στις παραγωγικές και οικονομικές δραστηριότητες όμοια με τον άνδρα, οι υποχρεώσεις της πολλαπλασιάζονται σε βάρος του ελεύθερου χρόνου της και των κοινωνικών δραστηριοτήτων. Ασκεί πολύμορφους ρόλους (σύζυγος, μητέρα, νοικοκυρά, εργαζόμενη), συχνά αλληλοσυγκρουόμενους που την καταπονούν σωματικά και πνευματικά.
2. Η γυναίκα δέχεται συχνά υποτιμητικές συμπεριφορές μέσα στα πλαίσια της οικογένειας , λεκτική ακόμα και σωματική βία, βιασμό.
3. Συχνά στερείται το δικαίωμα στην εκπαίδευση- μόρφωση , καθώς θεωρείται προορισμένη να αναλάβει αποκλειστικά το ρόλο της συζύγου- μητέρας.

(δημόσιος χώρος)

4. Σεξουαλική παρενόχληση , σεξουαλική κακοποίηση (βιασμοί)
5. Στον εργασιακό-επαγγελματικό τομέα:
 - οι γυναίκες εξακολουθούν να υφίστανται διάφορες προκαταλήψεις που δυσχεραίνουν την επαγγελματική της ανέλιξη.
 - υπάρχουν αρκετά εμπόδια στην ανάληψη υψηλών διοικητικών θέσεων.
 - απορρίπτεται από θέσεις εργασίας που είναι ανδροκρατούμενες
 - θεωρείται κατάλληλη μόνο για εργασίες φροντίδας . Περιορίζεται σε «γυναικεία» επαγγέλματα, με μισθούς πολύ κατώτερους των ανδρών, ενώ η ανεργία πλήττει κυρίως, το γυναικείο πληθυσμό.
 - συχνά αμείβεται λιγότερο από άνδρες συναδέλφους
 - η μητρότητα λειτουργεί, κυρίως στον ιδιωτικό τομέα, ανασχετικά στην επαγγελματική αποκατάσταση και εξέλιξή της.
6. είναι ελάχιστη η συμμετοχή της στο κοινοβούλιο, στα κοινωνικά κινήματα, κ.ά.
7. Τα Μ.Μ.Ε. και κυρίως η διαφήμιση υποβαθμίζουν το ρόλο της και εξευτελίζουν την προσωπικότητά της, αφού:
 - την παρουσιάζουν ως το κατεξοχήν άκριτο καταναλωτικό ον, ματαιόδοξη, φιλάρεσκη, άβουλη.
 - η γυναίκα συχνά παρουσιάζεται περιορισμένη στο ρόλο της νοικοκυράς, διαιωνίζοντας έτσι μια ανισότητα.
 - ως μητέρα και σύζυγος, δε φαίνεται να διαθέτει μια δική της ζωή, αφού όλο το ενδιαφέρον της εξαντλείται στα παιδιά και στο σύζυγο.
 - παρουσιάζεται ως διακοσμητικό στοιχείο της διαφήμισης, ανεξαρτήτως αν το διαφημιζόμενο προϊόν έχει ή όχι σχέση με τη γυναίκα. Κάτι τέτοιο υποτιμά τις πνευματικές, ηθικές και όποιες άλλες ιδιότητες της.

2^ο ζητούμενο

- ισότιμη συμπεριφορά απέναντι στα δυο φύλα χωρίς προκαταλήψεις, στερεότυπα (έμπρακτος σεβασμός, αλληλοκατανόηση, εν συναίσθηση, διάθεση για διάλογο, συνεργασία...)
- ισότιμη ανάληψη υποχρεώσεων ανεξαρτήτως φύλου (ισότιμη κατανομή των υποχρεώσεων στο σπίτι)
- δυναμική παρέμβαση σε κάθε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων μιας γυναίκας τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο βίο , να μην ανέχονται κακοποιητικές συμπεριφορές , να καταγγέλλουν περιπτώσεις παραβίασης δικαιωμάτων των γυναικών .
- δραστηριοποίηση στους χώρους κοινωνικής δικτύωσης με προβολή έργων τέχνης, βίντεο ... με σκοπό τον προβληματισμό και το διάλογο σε θέματα έμφυλης ανισότητας
- εθελοντική δράση (άσυλα κακοποιημένων γυναικών)
- συμμετοχή σε συλλογικές δραστηριότητες (σε κινήματα κοινωνικής απελευθέρωσής της, στα κέντρα λήψης των αποφάσεων, διαδηλώσεις διαμαρτυρίας για την καταπάτηση των δικαιωμάτων των γυναικών σε άλλες χώρες κ.λ.π.).
- ενεργητική και διεκδικητική στάση σε όλα τα επίπεδα κι από τα δύο φύλα . Ιδιαίτερα οι γυναίκες να διεκδικούν δυναμικά τα δικαιώματά τους, να εισέρθουν στο χώρο της πολιτικής , να ενεργούν ως ενεργοί πολίτες σε κάθε έκφανση του βίου τους.
- ως μελλοντικοί σύζυγοι και γονείς να μην αναπαράγουν έμφυλα στερεότυπα

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΠΑΠΠΑ ΕΛΕΝΗ

ΜΑΡΙΝΟΥ ΡΩΞΑΝΗ

ΤΣΙΒΓΕΛΗ ΙΩΑΝΝΑ

ΠΥΡΡΗΝΗ
www.pyr.gr